

Nastoletnie miłości

Jak rozpoznać emocje swoje i innych

PRAWDZIWE PROBLEMY, CIEKAWY HISTORIE, WSKAZÓWKI PSYCHOLOGICZNE I PSYCHOZABAWY!

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Joanna Gubernat

Projekt okładki: ULABUKA

Ilustracje w książce i na okładce: Krzysztof Rembeliński

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: sensus@sensus.pl

WWW: <http://sensus.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://sensus.pl/user/opinie/nasmil>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

ISBN: 978-83-283-2245-5

Copyright © Helion 2017

Printed in Poland.

- Kup książkę
- Poleć książkę
- Oceń książkę

- Księgarnia internetowa
- Lubię to! » Nasza społeczność

Spis treści

Rozdział 1. Zakochanie	13
Kochliwa Lemurka	13
Zakochanie to nic złego!	15
Co powiedzą ludzie?	16
Czy on mnie kocha?	16
Po czym Agata może poznać, że Alek się w niej zakochał?	17
Co sprzyja zakochanym?	21
Zakład o romantyzm	21
Jak reagują zakochane dziewczyny?	22
O czym myślą zakochani chłopcy?	22
Przestrogi dla zakochanych	23
Rozdział 2. Oczarowanie	27
Punkt widzenia Alka	27
Co by było, gdyby...	29
Kto miał rację?	29
Co groziło Alkowi?	30
Dlaczego właśnie Agata?	30
Sztuka oczarowywania	31
Podobieństwa czy przeciwieństwa?	32
Co zniewala chłopaków?	33
Co pociąga dziewczyny?	33
Na co powinieneś/powinnaś uważać?	34

Rozdział 3. Nieśmiałość	39
Onieśmielony Alek	39
Oswajanie paniki	40
Co zrobić z ponownym rozedrganiem?	41
Długa przerwa i przekroczony dystans	42
Sposób na naturalność	43
Nieśmiałość też chce być lubiana	44
Antidotum na nieśmiałość	45
Zabawy z nieśmiałością	45
A może spojrzeć na siebie łaskawiej?	47
Zadania, które pomogą Ci poczuć się pewniej	47
Rozdział 4. Pierwsza randka	53
Spacer Lemurki i Alka	53
Czy to była randka?	54
Przygotowania do pierwszej randki	55
Najfajniejsze miejsca na pierwszą randkę	55
Plan pierwszej randki — o czym warto pamiętać?	55
Pierwsza randka — jak długo?	56
Co na siebie włożyć?	57
Zachowanie na pierwszej randce	58
Rozmowa na pierwszej randce	59
Na co uważać?	60
Jak było?	61
Następne spotkanie — „tak” czy „nie”?	62
Kto proponuje randkę?	62
Rozdział 5. Kolejne randki	65
Agata i Alek na lodach	65
Praca nad kolejnymi randkami	66
Jak to zrobić?	67
Przestroga	67
Jak ona/on mnie widzi?	68
Jak uatrakcyjnić kolejne randki?	68
Dziewczyna na randkach — style zachowań	69
Chłopak na randkach — style zachowań	71
Zmiana zdania, czyli bezbolesne przerywanie randek	72

Rozdział 6. Pierwszy pocałunek	75
Przed pierwszym pocałunkiem	75
Pocałunek z zaskoczenia	76
Planować pierwszy pocałunek czy nie?	77
Przewidywać, co może się nie udać, czy nie?	77
Jak rozpoznać, czy całujesz właściwą osobę?	78
Co wskazuje, że dziewczyna jest przychylna pocałunkowi?	78
Przygotowania do pierwszego pocałunku	79
Jak poradzić sobie z nerwami przed pocałunkiem?	79
Z pogaduch o pierwszym pocałunku	80
Pół żartem, pół serio — ciekawostki	81
Rozdział 7. Wielka miłość	85
Wielka miłość Alka i Lemurki	85
Wielka próba miłości nastolatków	86
Pierwsza kłótnia	88
Czym jest wielka miłość?	89
Po czym poznać, że to wielka miłość?	91
Czy wielka miłość przemija?	92
Udowodnione przez psychologów!	92
Rozdział 8. Uzależnienia: gry komputerowe, internet, telewizja	95
Pierwsze niepokojące symptomy	96
Walka o gry komputerowe	96
Jak Alek wygrał z uzależnieniem?	97
Internetowa pułapka	98
Do przemyślenia	99
Zagrożenie uzależnieniem od telewizji	100
Jak rozpoznać uzależnienie od komputera, gier, TV?	101
Jak radzić sobie z nałogiem?	101
Rozdział 9. Znajomość z internetu	107
Internetowe pogaduchy Agaty	107
Internetowa znajomość Agaty i Kuby	108
Dlaczego nawiązuje się kontakty przez internet?	110

Kto jest atrakcyjniejszy?	110
Przenieść internetową znajomość do realu czy nie?	111
Czy zawierać znajomości przez internet?	112
Czy można coś stracić przez internetowe znajomości?	113
Czy można coś zyskać?	113
Jak rozpoznać niebezpieczeństwa?	114
Jak rozmawiać przez internet...	114
Rozdział 10. Zazdrość	119
Różne oblicza zazdrości	119
Narastanie zazdrości	120
Jak objawia się zazdrość?	121
O co można być zazdrosnym/-ą?	121
Po czym poznasz zazdrośnika/zazdrośnicę?	121
Typowe cechy zazdrośników/zazdrośnic	123
Kto jest bardziej zazdrosny — dziewczyny czy chłopcy?	123
Czy z zazdrości można wyrosnąć?	124
Jak postępujesz, gdy ogarnie Cię uczucie zazdrości?	124
Jak skutecznie radzić sobie z własną zazdrością?	126
Jak skutecznie radzić sobie z zazdrośnikami/zazdrośnicami?	127
Czy wiesz, że...?	127
Rozdział 11. Nieszczęśliwa miłość	133
Nieszczęśliwa miłość Kuby	133
Miłosne wyznanie	134
Rodzaje nieszczęśliwych miłości	135
Jak przeżywane są nieszczęśliwe zakochania?	137
Jakie zagrożenia niesie ze sobą nieszczęśliwa miłość?	137
Czy z nieszczęśliwej miłości da się wyleczyć?	138
Sposoby na nieszczęśliwą miłość	138
Jak u kogoś zakochanego bez wzajemności rozpoznać stan depresyjny?	141
Jak pomóc osobie nieszczęśliwie zakochanej?	142

Rozdział 12. Zerwanie	147
Nerwowe reakcje Agaty i Alka	147
Konsekwencje nieprzebierania w słowach	148
Zerwać czy nie?	148
Czy ona przypadkiem ze mną nie zerwie?	149
Okoliczności zerwania Agaty z Alkiem	149
Pytanie Alka i prośba Agaty	150
Jak nie dopuścić do rozstania?	150
Kiedy i jak decydować o zerwaniu?	152
Jak o tym poinformować drugą osobę?	152
W jakich okolicznościach najlepiej to zrobić?	153
Czego unikać podczas zrywania?	154
Na co uważać, zrywając z dziewczyną/chłopakiem?	154
Jak przeżyć zerwanie?	155
Jak NIE (!) zachowywać się po rozstaniu?	156
Rozdział 13. Samotność	159
Samotność Agaty	159
Samotność Alka	160
Rodzaje i przyczyny samotności	161
Co zrobić z samotnością...	163
Sprawdzone sposoby na samotność	166
Jak postępować z samotnikiem?	168
Rozdział 14. Kompleksy	171
Agata i jej kompleksy	171
Alek wobec kompleksów	172
Podpowiedź dla Alka	173
Jak to jest z tymi kompleksami?	173
Walka z kompleksami — fazy 😊	174
1. Ciało	179
2. Dusza	179
3. Umysł	180
4. Umiejętności	181

Rozdział 15. Koleżeństwo	189
Sprawdzone koleżanki Agaty	189
Fałszywe koleżeństwo	190
Dlaczego relacje koleżeńskie są ważne i potrzebne?	191
Jak dobrać kolegów/koleżanki?	193
Jak nawiązać i utrzymać dobre relacje koleżeńskie?	193
Co zrobić, by być lubianym?	194
Czego się wystrzeżać?	195
Jak rozpoznać fałszywych kolegów / fałszywe koleżanki?	196
Kiedy odciąć się od toksycznych kolegów/koleżanek?	197
Jak postępować z toksycznymi kolegami/koleżankami?	198
Nowi koledzy / nowe koleżanki... a co ze starymi?	199
Rozdział 16. Ciuchy — sprawa ważna dla dziewczyn	203
Szafa Agaty	203
Styl Agaty	205
„Ciuchomania” koleżanek Lemurki i inne modowe bziki	206
Ciuchy a figura	208
Jak być dobrym doradcą w kwestiach modowych?	210
Rozdział 17. Zakupy	213
Weekendowe szaleństwo zakupowe	213
Upodobania zakupowe	215
Oszczędzanie	216
Zakupoholizm	216
Jak kupować z głową?	217
Rozdział 18. Czas wolny	221
Ale nuda!	221
Nieoczekiwana pomoc	223
Przyczyny znudzenia	223
Jak odkryć swoje zainteresowania?	224
Jak organizować i uatrakcyjnić swój czas wolny?	227
Wakacje — czas wolny a nagłe przypadki	228
Dostrzeż zdarzenie!	229
Nie daj się wprowadzić w błąd!	230

Staw czoła odpowiedzialności! Weź ją na siebie!	230
Rozpoznaj, jakiej formy pomocy potrzebuje poszkodowany!	231
Zdecyduj się na interwencję!	231
Rozdział 19. Przyjaźń	235
W poszukiwaniu przyjaźni	235
Oczekiwania wobec przyjaciela/przyjaciółki	236
Co robić, by być dobrym przyjacielem / dobrą przyjaciółką?	237
Po czym rozpoznać pseudoprzyjaźń?	237
Ilu mieć przyjaciół?	239
Jak nie stracić przyjaciół?	240
Rozdział 20. Inność — tolerancja	243
Tolerancja w klasie Agaty	243
Kto może być ofiarą uprzedzeń?	244
Co powoduje uprzedzenia i dyskryminację?	244
Jak zmienić stereotypowe przekonania?	245
Jak osłabić lub usunąć czyjeś uprzedzenia związane z niepełnosprawnością, wyznaniem, kolorem skóry, pochodzeniem?	246
Co to znaczy być tolerancyjnym/-ą?	247
Rozdział 21. Szkoła	249
Nauczyciele Lemurki	249
Koledzy i koleżanki z klasy Agaty	250
Jak układać relacje z nauczycielami?	251
Jak dogadać się z rówieśnikami?	254
Dobrze wybierz szkołę ponadgimnazjalną i zawód	257
Co robić po gimnazjum?	257
Rachunek sumienia	258
Na co stawiać?	258
Czego unikać?	259
Gdzie szukać pomocy?	259
Skąd czerpać informacje?	260
Zakończenie	263

Droga Czytelniczko, Drogi Czytelniku!

Nie wiem, jak Ci na imię, ile właściwie masz lat, jak wyglądasz, co lubisz, czego nie cierpisz, o czym marzysz, czego się boisz, co Cię rozwesela, a co złości, co Cię uskrzydla, a co dołuje. Nie wiem, co Cię nudzi, a co przyciąga Twoją uwagę... no cóż, nawet nie wiem, jaki masz widok z okna... Mogę sobie tylko wyobrazić, jaka/jaki jesteś, jaka/jaki możesz być, ale to będzie tylko moje wyobrażenie. Ty jesteś gdzieś — może daleko, może blisko, a może tuż obok — ze swoim światem, doświadczeniami, codziennością i będzie mi bardzo miło, jeśli sięgniesz po moją książkę. Nie chcę w niej dawać żadnych rad, szczególnie tych jedynie słusznych, bo takich nie ma. Wystarczy, jeżeli uda Ci się znaleźć w przytoczonych opowieściach jakiś mały odłamek, okruszek, który będzie pasował do Ciebie — niezależnie od tego, czy Cię rozśmieszy, czy zirytuje, czy wskaże Ci drogę, czy też potwierdzi to, co od dawna już wiesz. Najważniejsze, że jesteś Jedyną Taką, Niepowtarzalną, Wyjątkową Dziewczyną lub Jedynym Takim, Niepowtarzalnym, Wyjątkowym Chłopakiem!

Zapraszam Cię w podróż w głąb siebie razem z „Lemurką” i jej przyjaciółmi. Zwykle, codzienne życie szykuje nieoczekiwane zwroty akcji. Nie zawsze i nie wszystko idzie po myśli bohaterki... i może dobrze, bo dzięki temu uczy się, jak być szczęśliwą pomimo wszystko. Kieruje się instynktem, mniej lub bardziej zgodnym z prawdami psychologicznymi. Czy postępowałabyś/postępowałbyś podobnie na jej miejscu? Czy wychodzi jej to na dobre?

Historie tu przedstawione nie są moim wymysłem. Zdarzyły się naprawdę, tylko nie w jednym miejscu i czasie. Było oczarowanie i zakochanie. Dalej wielka miłość, randki, pocałunki. Pojawiały się znajomości, koleżanki i koledzy, tworzyły się przyjaźnie... ale nie zawsze było tak pięknie. Nie obyło się bez zazdrości, zdrad, rozczarowań, rozstań. Doskwierała też samotność, gdzieś czaiły się nieśmiałość i kompleksy, czyhały uzależnienia, pokusy (ciuchy, zakupy), pojawiły się zagrożenie nietolerancją, wrogość, nienawiść. Nadchodził też czas obowiązków, poszukiwania pasji i wyborów, na przykład związanych z profilem szkoły.

Jaki wybrać klucz do czytania tej książki? Jak czytać? Czy zacząć od pytań, które czasem sobie zadajesz? Czy zgłębić historię bohaterki? Czy wystarczy Ci same wskazówki dotyczące interesującego Cię zagadnienia? A może chcesz po prostu porozmawiać psychotesty, by pośmiać się z wyniku lub zadumać, czy aby nie ma w tym cienia prawdy o Tobie? Czytaj tak, jak Ci wygodnie! Nie ma tu chronologii, która utrudniłaby zrozumienie ostatniego rozdziału bez przeczytania pierwszego. A wiesz, że wybór przez Ciebie sposobu czytania też może coś o Tobie powiedzieć? Na przykład jeśli masz naturę myśliciela (filozofa), wybierzesz lekturę pytań pojawiających się we wstępie do każdego rozdziału. Lubisz akcję, podpatrywanie innych, życiowe przykłady — zagłębisz się w perypetie bohaterów przytoczonych historii. Wolisz konkrety, szybkie rozwiązania, chcesz wiedzieć już, teraz, natychmiast, co zrobić w danym przypadku — będziesz szukać odpowiedzi w części z poradami. Natomiast jeśli chcesz zabawić się w poznawanie siebie, to na początek rozwiążesz wszystkie psychotesty, oczywiście traktując wyniki z przymrużeniem oka.

Życzę Ci, byś składając tę książkę w całość, za każdym razem znajdowała/znajdował coś nowego, cennego dla siebie. Miłej lektury! I do zobaczenia gdzieś, kiedyś w naszej wędrowce przez życie!

Autorka

ROZDZIAŁ 1.

Zakochanie

Chcesz się dowiedzieć, czy to, co się z Tobą dzieje, gdy się zakochasz, jest czymś wyjątkowym? Normalnym? Nienormalnym? Skąd na Twoim nosie wzięły się różowe okulary, przez które w tym czasie patrzysz na siebie i innych? Czy to, że posypałeś/-aś cukrem kanapkę z ogórkiem, zamiast ją posolić, to objaw roztargnienia, czy zakochania? Jak rozpoznawać swoje uczucia, by nie pomylić miłości do utraty tchu ze zwykłą zadyszka? A może pragniesz rozwikłać zagadkę, czy bardziej kochliwe są Twoje koleżanki czy koledzy? Skorzystaj z doświadczeń swoich rówieśników przedstawionych w tym rozdziale. Dowiedz się, jak można sobie komplikować różne sytuacje, ale też jak wyjść cało z miłosnych opresji. Wybierz wskazówki, które kiedyś i Tobie mogą pomóc 😊.

Kochliwa Lemurka

Agata wydaje się nastolatką, jakich wiele. Wyróżnia się jednak spośród koleżanek tym, że jest ciągle zakochana. Wprawdzie co jakiś czas „obiekt” darzony przez nią uwielbieniem się zmienia, ale nie zmienia się siła uczuć dziewczyny. Agata jak się zakochuje, to na zabój, na śmierć i życie. Ma klasyczne objawy — nie je, nie pije, mało śpi, za to gada, gada, gada... o Krzyśku, o Maćku, o „Krzywym”, a ostatnio o Alku. Oczywiście nie o wszystkich naraz. Każdy miał swój czas. Krzyśkiem zachwycała się w szóstej klasie. W pierwszej klasie gimnazjum na tapecie byli Maciek

i „Krzywy”. Agata zapomniała nawet, jak „Krzywy” miał na imię, gdy w drugiej klasie pojawił się Alek. Doszedł do jej klasy w połowie semestru. Akurat trafił na godzinę wychowawczą, na której wyjątkowo nic ciekawego się nie działo. Nauczycielka usprawiedliwiała ze znużoną miną nieobecności i od czasu do czasu pokrzykiwała na nieszczęsnych wagarowiczów. Agata przeczuwała, że lada moment przyjdzie jej kolej na

wysłuchanie reprimendy. Niespodziewanie na tej trochę nudnawej, a trochę denerwującej lekcji Agacie zaczęło bić szybciej serce, spocily się dłonie, policzki się zarumieniły. Poczula ucisk w brzuchu. To Alek zrobił na Agacie tak piorunujące wrażenie. Jej oczy zmieniły się natychmiast, gdy wszedł do klasy. I z każdą minutą stawały się coraz większe, coraz bardziej okrągłe, zupełnie jak u lemura 😊. Stąd też wzięła się jej ksywka „Lemurka”. Te oczy zdradzały stan jej duszy. Agata tak samo, czyli od pierwszego wejrzenia, zakochiwała się w Krzyšku, w Maćku i w „Krzywym”, ale każdy z nich był tym jednym jedynym, wyjątkowym i na zawsze. Teraz przyszła kolej na Alka. To on zagościł w myślach dziewczyny. Wszystko, co nie było z nim związane, nie miało najmniejszych szans na przyciągnięcie jej uwagi. Takiej

konkurencji nie mogły wytrzymać ani frytki mamy, ani rolki z Aśką, ani piętnastka u Hanki. Kołem ratunkowym dla frytek, rolek i urodzin Hanki mogła być rozmowa z mamą o Alku, rozmowa z Aśką o Alku, pojawienie się Alka na imprezie u Hanki. Ten niepozorny dla innych blondyn stał się obsesją Agaty. Dziewczyna wkurzała się, że można w niej czytać jak w otwartej księdze. Koleżanki z klasy na przerwie śmiały się z maślanych oczu Agaty i z tego, że znów się zakochała. A ona zadrezczała się pytaniami: „Czy to coś złego, że się zakochałam? Dlaczego znajomi dziwnie wywracają oczami, gdy o nim mówię? Jak mam poznać, czy Alek także zakochał się we mnie? Co zrobić, by nie zorientował się, że straciłam dla niego głowę? Czy powiedzieć mu po prostu, że mi się podoba?”.

Zakochanie to nic złego!

Nie obawiaj się! Agata też nie powinna mieć żadnych wątpliwości. Rozwiej je na samym początku! W zakochaniu nie ma nic niestosownego! Lemurka ma wyrzuty sumienia, że zakochała się po raz kolejny, i boi się, że przez to nie jest już wiarygodna. Zupełnie niepotrzebnie. To jest jej urok i specyfika. Ona po prostu szuka, rozgląda się i jej organizm reaguje na niektórych chłopców silniej, wysyłając sygnały, które ona odczytuje jako zakochanie. U jednych ten cudowny stan zmienia się w trwałe uczucie, u innych mija jak katar. Nie bój się! Zakochanie to nie choroba. (Choć niektórzy tak twierdzą i nawet zarejestrowali miłość na liście Światowej Organizacji Zdrowia jako pozycję F63.9. Zaś hiszpański pisarz i filozof José Ortega y Gasset w swoich *Szkicach o miłości* określił zakochanie jako „przejęciowy imbecylizm i psychiczną anginę”).

Zastanów się jednak chwilkę, czy można chorować na szczęście. Lemurka najzwyczajniej w świecie uwielbia, kiedy wszystko wiruje jej przed oczyma i gdy rozpiera ją szczęście. Czasem ma wrażenie, że jest uzależniona od tego stanu. A za to, co z nią się wtedy dzieje i co przeżywa każdy zakochany, odpowiadają dwie substancje: serotonina i dopamina, które regulują procesy chemiczne zachodzące w mózgu. Niedobór serotoniny może powodować między innymi problemy ze snem, zaś nadmiar dopaminy wywołuje stany euforii i sprawia, że zakochana osoba czuje się uskrzydłona.

Niestety zanika u niej zdolność do racjonalnej oceny sytuacji. Widzi to, co chce zobaczyć, czuje to, co chce czuć, słyszy to, co chce słyszeć.

Co powiedzą ludzie?

Agata nie może się nadziwić niezbyt entuzjastycznym reakcjom koleżanek i rodziny na jej kolejne zakochania. Wszyscy dociekają, dlaczego tak szybko i łatwo zmienia obiekty swoich westchnień i dlaczego wszystkich dookoła zadręcza opowieściami o swoich wybrankach. Ona sama nie potrafi udzielić odpowiedzi na te pytania. A chodzi o to, że dziewczyna nie jest przygotowana, by przejść z fazy zakochania do fazy zaangażowania. To jednak nie powód do zamartwiania się. Na wszystko jest czas. Do pewnych zachowań i emocji dorasta się powoli, ponadto każdy dojrzewa w innym tempie. To, że Agata zakochiwała się z większą częstotliwością niż osoby niezaprzątające sobie głowy uczuciowymi marzeniami i wyobrażeniami, można wytłumaczyć tym, że takie skłonności wykazują wszyscy, którzy dużo oraz chętnie myślą i mówią o miłości romantycznej. Taka przemożna potrzeba dzielenia się swoimi emocjonalnymi doznaniem jest typowa dla zakochanych. Pamiętaj, nigdy nie rozmyślaj o tym, co powiedzą ludzie, bo to może blokować Twoje spontaniczne, naturalne zachowania. A szkoda byłoby nie zakochać się lub nie okazywać swojego uczucia z obawy przed tym, jak to skomentują znajomi. Na nich też miłość może spaść jak grom z jasnego nieba i będą zachowywać się bardzo podobnie jak Agata. Może warto im na to zwrócić uwagę? 😊

Czy on mnie kocha?

Zakochani często stawiają podobne pytania. Bardzo chcą wiedzieć na sto procent, czy ich uczucie jest odwzajemnione, czy nie. Stają się wtedy szczególnie wrażliwi na sygnały, które wysyła ukochana osoba. Analizują każde jej zachowanie, spojrzenie, gest, słowo. Zdarzyło Ci się może doszukiwać w postępowaniu wybranki/wybranka dodatkowych znaczeń? To takie łatwe interpretować wszystko na swoją korzyść, lecz stąd już tylko krok do rozczarowania. Zakochani przeważnie są niecierpliwi. Gdy i Ty spo-

tkasz swoją miłość, poczekaj, aż będziesz już gotowy/-a, aby ujawnić swoje uczucie. Ciesz się niepewnością, niedopowiedzeniami, tajemniczością. To czas, gdy dopiero kiełkuje uczucie. Lepiej na siłę nic nie przyspieszać, tylko z zachwytem obserwować, jak niespodziewanie w Waszych sercach „coś” zaczyna wzrastać.

Czasem pojawia się pokusa, by jakoś sprawdzić osobę, w której się podkochujesz. Robi się wtedy różne głupie rzeczy. Na przykład wysłała się anonimowe esemesy, zasypuje mailami, podpuszcza się znajomych, by przetestowali dziewczynę/chłopaka, czy rzeczywiście jest zakochana/-y. Wystrzegaj się takich zachowań, bo niechcący możesz sobie narobić niezłego bigosu i całkowicie stracić zaufanie osoby, którą obdarzasz uczuciem. Tak więc nie kombinuj, jak przetestować delikwentkę czy delikwenta, ale postaw na szczerość! Perypetie zakochanych, choć podobne do tych z komedii romantycznych, w życiu nie zawsze kończą się happy endem.

Po czym Agata może poznać, że Alek się w niej zakochał?

Zakochani są tacy podobni do siebie. Warto wiedzieć, jakimi prawami rządzi się uczucie, które ośwładnęło Agatą i Alkiem. Może dzięki temu uda Ci się inaczej spojrzeć na zakochanych kolegów i koleżanki lub na samego siebie.

1. **Zakochani uzależniają się od siebie.** Wydaje im się, że nie potrafią bez siebie żyć, pragną jak najczęściej ze sobą przebywać i spełniać swoje zachcianki. A dla osób przyglądających im się z boku wydają się ludźmi zniewolonymi. Chociażby dlatego, że gotowi są na największe wzajemne poświęcenia i wyrzeczenia. Ważniejsze dla nich jest to, co czuje ukochana osoba, niż to, co sami odczuwają.
  - Agata może obserwować, czy Alek chce jak najczęściej przebywać blisko niej i czy prowokuje w związku z tym takie sytuacje, które wiązałyby się ze spędzaniem czasu razem. Warto też, by spojrzała mu głęboko w oczy. Źrenice zakochanych osób zmieniają się, są wyraźnie powiększone. Można więc z nich wyczytać,

czy obecność drugiej osoby wywołuje ekscytację, czy nie. To jest jakiś znak, ale nie traktujcie go jako pewnika, bo wielkość źrenic zależy od wielu czynników. W prawidłowych warunkach ich rozmiar zależy od ilości padającego na nie światła. Jasne światło powoduje zmniejszanie źrenic, a im ciemniej, tym bardziej się rozszerzają. Może dlatego zakochani tak lubią przebywać w półmroku 😊.

- Niektórzy uważają, że nieodłącznym elementem zakochania jest zaborczość. Taka chęć zagarnięcia kogoś na własność jest dobra, ale tylko na chwilę. Potem możesz się straszliwie męczyc w złotej klatce miłości. Dlatego jeśli dziewczyna, do której wzdychasz, chce spędzać czas tylko z Tobą albo potencjalny wybranek zabrania Ci wyjść do kina z koleżanką, bo tak bardzo Cię kocha, nie ciesz się od razu, że to objaw szalonego zakochania. Nie zawsze tak jest. Wykorzystaj raczej tę sytuację, by sprawdzić, czy ukochana/-y uwzględni Twoje potrzeby. Rezygnacja ze swojego pragnienia, by sprawić Ci przyjemność, też może świadczyć o uczuciu. Pamiętaj tylko, by nie wpaść w pułapkę ciągłego testowania dziewczyny/chłopaka, bo to nigdy nie kończy się dobrze. Weź też pod uwagę, że jeśli kochasz, to i Ciebie kiedyś czekają wyrzeczenia na rzecz ukochanej bądź ukochanego.

2. **Zakochani wariują z radości.** Błysk w oku zakochanej osoby jest tak charakterystyczny, że trudno go pomylić z czymkolwiek innym. Do tego ta rozpierająca energia, gotowość do skakania i tańczenia na ulicy. To jedne z pozytywnych objawów zakochania.

- Wskazane jest, by Agata przyjrzała się, czy Alek staje się radośniejszy, gdy ona jest w pobliżu i okazuje mu swoje względy.
- Zakochani charakteryzują się niestety zmiennością nastrojów, od euforii do załamania, gdy pojawi się podejrzenie, że uczucie nie jest odwzajemnione. Agata powinna być przygotowana, że jej fantastyczny humor może się zmienić w każdym momencie, wystarczy, że odczyta zachowania Alka jako objaw odrzucenia. Dobrze też, by zwróciła uwagę, jak reaguje Alek, gdy ona postę-

puje wobec niego powściągliwie, i czy pojawia się u niego nutka żalu z tego powodu.

3. **Zakochani są delikatni i czuli, gotowi dla siebie na wszystko.**

Osoba, którą się kocha, staje się centrum wszechświata, skupia się na niej całą uwagę.

- Agata powinna obserwować, jakie gesty przy niej wykonuje Alek. Czy wobec niej jest bardziej ostrożny, delikatny, uważny niż wobec innych koleżanek? A może czasem zarumieni się przy niej i straci swoją pewność siebie? Gdy towarzyski, śmiały, wygadany chłopak nagle przy ukochanej staje się skępowany i podejrzanie milczący, to daje już do myślenia.

4. **Zakochani często cierpią na zaburzenia apetytu, snu, zmagają się z natrętnymi myślami** o tej jednej jedynej lub o tym jednym jedynym.

- Agata zauważyła u siebie te objawy. Ale skąd ma wiedzieć, czy Alek miał podobne? Tu też obserwacja mogłaby się sprawdzić. Oznaki takie jak zaspany wyraz twarzy, ziewanie czy niejedzenie na przerwach drugiego śniadania mogłyby być pewną odpowiedzią, aczkolwiek Alek może nie chcieć dać po sobie poznać, że jest zmęczony albo że stracił apetyt.

5. **Zakochani idealizują się wzajemnie.** Ukochana osoba ma same zalety, olśniewa, zachwyca, urzeka, jest naj...

- Agata może podpytać znajomych, czy Alek wyraża się o niej pochlebnie. Nie ma wątpliwości, że każdy komplement i każde miłe zdanie odnoszące się bezpośrednio do niej nosiłaby w sobie z wielką radością i przypominała w każdej chwili zwątpienia.
- Agata nie musi się przejmować, nawet jeśli Alek zauważyłby u niej jakieś wady. Zakochani przeważnie zdają sobie sprawę z niedoskonałości ukochanej osoby. Bagatelizują jednak te cechy albo uważają, że jest w nich wyjątkowy urok.

6. **Zakochani zmieniają się zewnętrznie lub wewnętrznie pod wpływem uczucia.** Starają się być lepsi, piękniejsi, modniejsi, grzeczniejsi. By zaimponować ukochanej osobie, potrafią zrezy-

gnować ze swoich przyzwyczajzeń i całkowicie wymienić zawartość swojej szafy, zmieniając swój styl ubierania. Dziewczyny mogą zrezygnować z czarnych dżinsów i T-shirtów na rzecz kolorowych sukienek, a chłopaki mogą nagle dbać o to, by mieć wyprasowane koszulki. Zmianie ulegają także priorytety i system wartości zakochanych. Nieraz jest to z korzyścią, choć zdarzają się też „metamorfozy niewypały”.

- Warto, by Agata zorientowała się, czy jej spotkanie z Alkiem wpłynęło na niego w sposób szczególny, czy znajomość z nią odmienia go w jakimś stopniu. Może to się odzwierciedlić w jego sposobie bycia, manierach albo wyglądzie.

7. **Zakochani lubią tajemniczość.** To, co jest zagadkowe, nieoczywiste, wzbudza zainteresowanie. Zarówno chłopaków, jak i dziewczyny pociąga to, co nowe, nieznanne. Osoba, którą obdarza się uczuciem, wydaje się wyjątkowym skarbem, nieuchwytnym i bezcennym. Trzeba go zdobyć, strzec, chronić. Nie wiadomo jednak do końca, jak to jest naprawdę z tym skarbem, jaki on jest w rzeczywistości.

- Dlatego lepiej, by Agata nie wykladała od razu wszystkich kart na stół. Czasem warto zachować pokerową twarz. Sztuka polega na tym, by umieć wyczuć odpowiedni moment na ujawnienie swoich uczuć, ale i wtedy lepiej zostawić coś do odkrycia.
- Czasem nie trzeba mówić wprost „podobasz mi się”, osoba zainteresowana i tak z pewnością to dostrzeże. Zakochanego/zakochaną mogą zdradzić spojrzenia, gesty, zachowanie i zwiększone zainteresowanie daną dziewczyną / danym chłopakiem. Agata obawiała, że nie uda jej się być wystarczająco tajemniczą przy Alku, na tyle, aby nie rozszyfrował jej uczuć. I nie były to obawy bezpodstawne. Trudno udawać obojętność, gdy czuje się motyle w brzuchu. Trzeba mieć wyjątkowe zdolności aktorskie, by zakamufłować swoje prawdziwe uczucia. Zwróć uwagę, że jeśli coś zostaje tylko w domysłach, a nie jest nazwane, głośno wypowiedziane lub zapisane, można czuć się bezpiecznie. Nie bywa się wówczas bezpośrednio narażonym/-ą na wyśmianie bądź odtrącenie.

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

Helion SA

Życie nastolatków nie jest łatwe. Można by wręcz powiedzieć, że często przypomina koszmar... ale o tym już wiesz, prawda? Nie dość, że trzeba męczyć się ze szkołą, z rodzicami i rówieśnikami, to jeszcze tuż za rogiem czyhają chandry, nerwy, sprzeczne emocje i kłopotliwe uczucia. Te ostatnie sprawiają chyba najwięcej problemów. Po czym poznać zakochanie? Jak się zorientować, czy obiekt naszych uczuć je odwzajemnia? Jak pokierować swoim działaniem, by miłość miała szansę dojść do głosu? Kiedy odważyć się na pierwszy pocałunek, a kiedy lepiej zaczekać? Komu warto zwierzyć się ze swoich uczuć i po co nam przyjaźnie?

Jeśli chcesz zrozumieć własne emocje i nauczyć się lepiej dostrzegać, co kryje się za zachowaniami innych ludzi, koniecznie przeczytaj tę książkę. To historia piętnastoletniej Lemurki i jej kolegi Alka. Ale uwaga: każde wydarzenie z ich życia zostało tu poddane analizie, ponieważ za każdym stoją jakieś przyczyny, uczucia, wahania. Ich opis znajdziesz we wskazówkach, które mogą przydać Ci się na co dzień w podobnych sytuacjach. Wszystkie rozdziały zaczynają się od pytań, które ludzie zadają sobie od wieków, a kończą zabawnymi psychotestami, które pomogą Ci oszacować Twoje własne podejście do różnych kwestii związanych z uczuciami. Naucz się czytać emocje swoje i innych, a Twoje życie stanie się znacznie łatwiejsze...

Łatwo się zgubić
w labiryncie
nastoletnich uczuć...

Renata Kreczman-Madej — psycholog, polonistka, autorka poradników dla rodziców, nauczycieli, maturzystów. Dziennikarka dwutygodnika młodzieżowego „Cogito” (autorka stałej rubryki „Sztuka życia”), z doświadczeniem z Warszawskiego Ośrodka Telewizyjnego i Polskiej Agencji Prasowej. Redaktorka książek o tematyce edukacyjnej. Od wielu lat pracuje w Zespole Szkół nr 5 im. Unii Europejskiej w Ostrołęce.

OSOBIOWOŚĆ ODNOWA **sensus**

Księgarnia internetowa:
<http://sensus.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:

- <http://sensus.pl/promocje>
- Książki najchętniej czytane:
● <http://sensus.pl/bestsellery>
- Zamów informacje o nowościach:
● <http://sensus.pl/nowosci>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: sensus@sensus.pl
<http://sensus.pl>

cena 29,90 zł

ISBN 978-83-283-2245-5

9 788328 322455